

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506/6.11

Chișinău

29 10 2013

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolelor 73 și 74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829 din 28 octombrie 2013.

Anexa: 1. Hotărârea Guvernului nr.829 din 28.10.13- 2 ex.

2. Proiectul de lege nominalizat.

3. Nota informativă.

Prim-ministru

Iurie LEANCĂ

Ex.Gh.Erezanu

tel.250271

29 10 425 13

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 820

din 28 octombrie 2013

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 63), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu o nouă literă, g), cu următorul cuprins:

„g) a fost supusă testării cu utilizarea detectorului comportamentului simulat (poligrafului).”.

2. Articolul 8 se completează cu un alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Este interzisă comunicarea judecătorilor cu participanții la proces sau cu alte persoane, inclusiv persoane cu funcții de demnitate publică, dacă o astfel de comunicare este legată de dosarul aflat în procedura judecătorului și are loc în alt mod decât cel prevăzut de regulile de procedură. Comunicarea este interzisă din momentul înregistrării dosarului în instanța de judecată și pînă la emiterea hotărîrii irevocabile privind dosarul. Orice comunicări în afara ședințelor de judecată se fac în scris și se anexează în mod obligatoriu la dosar.”.

3. La articolul 9, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) La momentul depunerii setului de acte, solicitantul este informat despre inițierea verificării conform Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice și despre obligația trecerii obligatorii a testării la poligraf conform Legii nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Solicitantul va semna declarația de verificare și va prezenta acordul scris privind trecerea testării la poligraf.”.

4. Articolul 15:

alineatul (1) se completează cu o nouă literă, f¹), cu următorul cuprins:

„f¹) să declare actele de corupție, faptele de comportament corupțional și actele conexe actelor de corupție, care i-au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor de serviciu;”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care a fost admisă comunicarea sau tentativa de comunicare interzisă dintre un judecător cu un participant la proces sau alte persoane, inclusiv persoane cu funcții de demnitate publică, în circumstanțele prevăzute de art. 8 alin. (3¹), judecătorul este obligat să informeze Consiliul Superior al Magistraturii în aceeași zi despre producerea acestui fapt, în formă scrisă.”.

Art. II. – Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 65), cu modificările ulterioare, se completează cu un nou articol, 22¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 22¹.** Examinarea informațiilor privind comunicarea interzisă cu judecătorii

(1) Informațiile privind comunicarea interzisă dintre un judecător cu un participant la proces sau alte persoane, inclusiv persoane cu funcții de demnitate publică, prezentate în condițiile stabilite de articolul 15 alineatul (2) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, precum și informațiile privind comunicarea interzisă prezentate de alte persoane interesate se examinează în cel mult 15 zile din data înregistrării lor în Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) După examinarea informațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide privind:

a) transmiterea informației în adresa Procuraturii Generale, în cazul în care sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 303 din Codul penal sau ale contravenției prevăzute la articolul 317 alineatul (2) al Codului contravențional;

b) informarea conducerii autorității sau a organelor de autoadministrare competente, în cadrul cărora activează persoanele care au admis comunicarea interzisă cu judecătorul;

c) remiterea materialelor, conform procedurii stabilite de Legea privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, pentru pornirea urmăririi disciplinare împotriva judecătorului, în cazul în care acesta a admis comunicarea interzisă sau nu a informat în modul stabilit Consiliul Superior al Magistraturii despre comunicarea interzisă sau despre tentativa de comunicare interzisă.”.

Art. III. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 55 alineatul (1), după cuvintele „sau mai puțin gravă” se completează cu cuvintele „cu excepția infracțiunii prevăzute la art. 326.”.

2. Articolul 64:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material pînă la 10 000 unități convenționale, luîndu-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvîrșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvîrșite și situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luînd în considerare circumstanțele cauzei, instanța judecătorească poate dispune achitarea amenzii în rate pe un termen de pînă la cinci ani.”;

la alineatul (4), sintagma „la 10 000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „la 20 000 unități convenționale”;

la alineatul (5), sintagma „în limitele termenelor prevăzute la art. 70” se substituie cu sintagma „în limitele termenelor pedepsei maxime, prevăzute de articolul respectiv al Părții speciale a prezentului cod”.

3. La articolul 98, alineatul (2) se completează cu o nouă literă, e), cu următorul cuprins:

„e) confiscarea extinsă.”.

4. Se completează cu un nou articol, 106¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 106¹. Confiscarea extinsă

(1) Sînt supuse confiscării și alte bunuri decît cele menționate la art. 106, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 158, 164, 165, 185¹, 185², 189, 190, 191, 196, 199, 206, 208¹, 208², 214, 214¹, 217¹-217⁴, 218, 219, 220, 236- 246², 248- 256, 260³, 260⁴, 279, 280, 283, 284, 290, 292, 302, 311 alin. (2), 312 alin. (2) lit. b), 324-329, 330², 332-335¹, 352¹, 359-361, 362¹ și dacă fapta a fost comisă din interes material.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea bunurilor dobîndite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și după săvîrșirea infracțiunii, pînă la data emiterii sentinței, depășește în mod substanțial veniturile dobîndite licit de aceasta;

b) instanța judecătorească are convingerea, în baza probelor prezentate în dosar, că bunurile respective provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).

(3) La aplicarea prevederilor alin. (2) se va lua în considerare și valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată sau de un terț unui membru

de familie, persoanelor cu care persoana condamnată a stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți ori dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc cu acesta, persoanelor juridice asupra cărora persoana condamnată deține controlul fie altor persoane care știau sau trebuiau să știe despre dobândirea ilicită a bunurilor.

(4) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată, inclusiv persoanele prevăzute la alin. (3).

(5) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc sau au fost amestecate cu bunurile dobândite licit, în locul lor se confiscă bani și bunuri care acoperă valoarea acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, inclusiv bunurile în care au fost transformate sau convertite bunurile provenite din activitățile infracționale, precum și veniturile sau foloasele obținute din aceste bunuri.

(7) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.”

5. La articolul 256 alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „a unei remunerații” se completează cu cuvintele „sau altor avantaje patrimoniale”;

în sancțiune, sintagma „de pînă la 200 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 200 la 400 unități convenționale”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 200 la 400 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 400 la 1000 unități convenționale”.

6. Articolul 324:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.”;

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.”;

sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite

funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.”;

se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 pînă la 2000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.”.

7. Articolul 325:

sanctiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10 000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

sanctiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 14000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

sanctiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 14000 la 18000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

8. Articolul 326:

în sanctiunea alineatului (1), sintagma „de la 500 la 1500 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 2000 la 4000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 4000 la 6000 unități convenționale”;

în sanctiunea alineatului (1¹), sintagma „de la 500 la 1500 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 2000 la 4000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 3000 la 5000 unități convenționale”;

în sanctiunea alineatului (2), sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 3000 la 4000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 3000 la 8000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 5000 la 10000 unități convenționale”;

sanctiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale, cu

privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

9. Articolul 327:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de la 150 la 400 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 300 la 800 unități convenționale”, iar sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 pînă la 5 ani”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 500 la 1000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 unități convenționale”, iar sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 5 pînă la 10 ani”;

în sancțiunea alineatului (3), sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 10 la 15 ani”.

10. Articolul 328:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de la 150 la 400 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 300 la 800 unități convenționale”, iar sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 pînă la 5 ani”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 5 pînă la 10 ani”;

în sancțiunea alineatului (3), sintagma „de la 2 la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 10 la pînă la 15 ani”.

11. Articolul 329:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de pînă la 3 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 pînă la 5 ani”.

sancțiunea alineatului (2), va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.”.

12. Se completează cu un nou articol, 330², cu următorul cuprins:

„Articolul 330². Îmbogățirea ilicită

(1) Deținerea de către o persoană cu funcție de răspundere sau persoană publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor despre care știa sau trebuia să știe că valoarea acestora depășește substanțial veniturile dobândite licit, se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale sau cu închisoare de la 7 la 15 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.”.

13. Articolul 332:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de pînă la 500 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 500 la 1000 unități convenționale”, iar sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 pînă la 5 ani”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 500 la 1000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 2 pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 5 pînă la 10 ani”.

14. Articolul 333:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de la 500 la 1500 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale”, iar sintagma „de pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 pînă la 5 ani”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 4000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 2 pînă la 5 ani” se substituie cu sintagma „de la 5 pînă la 7 ani”.

sancțiunea alineatului (3), va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 10 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 7 ani.”;

se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 pînă la 1500 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.”.

15. Articolul 334:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de la 500 la 1000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 2000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 1000 la 2500 unități convenționale” se substituie cu sintagma de „de la 4000 la 8000 unități convenționale”

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 1000 la 2000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 2000 la 4000 unități convenționale”, iar sintagma „de la 2000 la 4000 unități convenționale” se substituie cu sintagma de „de la 8000 la 12000 unități convenționale”;

sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se pedepsesc cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 12000 la 14000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

16. Articolul 335:

în sancțiunea alineatului (1), sintagma „de la 150 la 400 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 300 la 800 unități convenționale”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Acțiunile prevăzute la alin. (1) soldate cu urmări grave, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.”.

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Abuzul de serviciu săvârșit în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.”.

Art. IV. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104–110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. În denumirea și cuprinsul articolului 202, după cuvintele „confiscarea specială”, „confiscării speciale” se completează cu cuvintele “sau confiscarea extinsă”, respectiv, „confiscării extinse”.

2. La articolul 203 alineatul (2), după cuvintele „confiscarea specială” se completează cu cuvintele „sau confiscarea extinsă”.

Art. V. – Legea nr. 269-XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) (Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2009, nr. 57–58, art. 161), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (4), după cuvintele „se acordă” se completează cu textul „Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor,”.

2. Articolul 4 se completează cu o nouă literă, a¹), cu următorul cuprins:
„a¹) participă la concursul pentru numirea în funcțiile de judecător sau procuror;”.

3. La articolul 7, după cuvântul „obligatorii” se completează cu textul „persoanele care participă la concursul pentru numirea în funcțiile de judecător sau procuror,”.

Art. VI. – Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 55–56, art. 155), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 36, alineatul (1) se completează cu o nouă literă, h), cu următorul cuprins:

„h) a fost supusă testării cu utilizarea detectorului comportamentului simulat (poligrafului).”

2. Articolul 39 se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) La momentul depunerii setului de acte, solicitantul este informat despre inițierea verificării conform Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice și obligația trecerii obligatorii a testării la poligraf, conform Legii nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Solicitantul va semna declarația de verificare și va prezenta acordul scris privind trecerea testării la poligraf.”.

Art. VII. – Articolul 2 al Legii nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 113-118, art. 373) se completează cu o nouă literă, c¹), cu următorul cuprins:

„c¹) depistarea bunurilor provenite din activități ilegale și colectarea probelor privind aceste bunuri; ”.

Art. VIII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor articolului I punctele 1 și 3, articolelor V și VI care vor

intra în vigoare după crearea condițiilor necesare pentru aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) a candidaților la funcțiile de judecător și procuror, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2015.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și Serviciul de Informație și Securitate vor asigura, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, elaborarea și adoptarea reglementărilor necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor privind aplicarea testării la poligraf a candidaților la funcțiile de judecător sau procuror.

Președintele Parlamentului

Nota informativă
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului legii este realizată întru executarea măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Pilonul IV „Integritatea actorilor justiției” din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției, și anume:

4.1.3. Revizuirea cadrului legislativ în vederea descurajării actelor de corupție și sancționării mai severe a infracțiunilor legate de corupție din sectorul justiției; sporirea eficacității constrângerii judiciare;

4.1.4. Reglementarea clară a comportamentului judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătorești în raport cu alte persoane în scopul combaterii actelor de corupție; crearea unui mecanism de asigurare a comportamentului integru;

4.1.5. Elaborarea și aplicarea unor instrumente eficiente de prevenire a imixtiunii în activitatea de înfăptuire a justiției, precum și de prevenire a comportamentului corupțional al actorilor din sectorul justiției.

Prin acest proiect legii se urmărește atingerea obiectivului specific al Pilonului IV din SRSJ: **Promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție în sectorul justiției.**

În același timp, proiectul urmează să contribuie crearea unui instrumentar normativ adecvat pentru:

- excluderea oricăror influențe nepotrivite asupra judecătorilor și a imixtiunilor în actul de justiție;
- stabilirea unor măsuri și sancțiuni adecvate în vederea responsabilizării agenților publici (inclusiv judecători, actorii sectorului justiției) pentru săvârșirea faptelor de corupție;
- aplicarea unor metode netradiționale (testul la poligraf) în vederea neadmiterii în sistemul judecătoresc și al organelor procuraturii a unor persoane eventual compromise sau care nu corespund criteriului „reputație ireproșabilă”.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Legii instituie și dezvoltă un șir de prevederi noi, orientate spre responsabilizarea atât a exponenților sistemului judecătoresc, cât și a altor actori ai sectorului justiției, precum și ai sectorului public per ansamblu (în special modificările propuse la Codul penal). În acest context, sunt prevăzute un șir de modificări privind:

- **stabilirea interdicției pentru comunicarea interzisă a judecătorului** în scopul asigurării respectării rigorilor și principiilor de imparțialitate impuse activității de înfăptuire a justiției: (Art. I al proiectului);
- **stabilirea obligativității testării la poligraf pentru candidații la funcțiile de judecător și procuror;**
- **includerea în Codul penal a unei norme noi care instituie „confiscarea extinsă”**(art. 106/1);
- **revizuirea sancțiunilor din Codul penal pentru infracțiunile de corupție**, prin majorarea amenzii;
- **introducerea unei noi componente de infracțiune „Îmbogățirea ilicită”.**

Astfel, potrivit proiectului se propun următoarele noi reglementări la:

I. Legea cu privire la statutul judecătorului

Modificările prevăzute la Legea cu privire la statutul judecătorului (*art. 8 și art. 15*) vizează detalierea interdicției de exercitare a influențelor necuvenite asupra judecătorilor în procesul de înfăptuire a justiției prin interzicerea oricăror comunicări în afara sălii de judecată a judecătorului cu alte persoane, inclusiv de demnitate publică, în cazul în care această comunicare are ca obiect un dosar aflat în procedura

judecătorului și este de natură să afecteze imparțialitatea lor, implicit credibilitatea sistemului judecătoresc în fața justițiabililor. Necesitatea includerii unei asemenea prevederi poate fi susținută și din perspectiva standardelor internaționale și a jurisprudenței CtEDO. Astfel, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară enunță în mod expres că „*Judecătorul se va strădui să adopte o conduită, atât în instanță, cât și în afara acesteia, care să mențină și să întărească încrederea publicului, a juriștilor și a justițiabililor în imparțialitatea judecătorului și a corpului judiciar [...] Principiul imparțialității interzice în general comunicările cu caracter privat dintre judecător și orice parte la proces, reprezentanți legali ai acestora, martori sau jurați. Dacă instanța primește o asemenea comunicare privată, este important să se asigure că celelalte părți interesate sunt informate în mod complet și prompt și că comunicarea este consemnată în mod corespunzător în evidențele instanței*”. Întru dezvoltarea acestui principiu în legislația națională, s-a propus **completarea listei restricțiilor pentru judecători cu interdicția comunicării ex-parte**, urmînd ca toate comunicările legate de un dosar aflat în procedura judecătorului să aibă loc în formă scrisă, cu anexarea acestora în mod obligatoriu la dosar.

O altă prevedere se referă la instituirea obligativității testării cu poligraf a candidaților la funcția de judecător (**alin. (7) art.9**). Această măsură derivă din Pilonul IV al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și propune ca **toți candidații** la funcția de judecător să **fie testați la detectorul** comportamentului simulat, în vederea eliminării din start a persoanelor care nu corespund înaltei funcții de judecător.

Actualmente testarea cu utilizarea poligrafului este aplicată în mai mult de 75 de țări. Există varii sfere de aplicare a poligrafului, inclusiv în procesul de recrutare și verificare a angajaților organelor de forță, precum și pentru investigațiile interne.

Potrivit proiectului legii, abordat în corelare cu normele existente în domeniu (Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)), se propune ca persoanele, odată cu depunerea setului de acte pentru participarea la concursul pentru ocuparea funcției de judecător sau procuror vor consemna acordul lor, pentru a fi testate la poligraf. Elaborarea programelor de testare, inclusiv a conținutului acestora, urmează să se facă cu participarea nemijlocită a organelor de autoadministrare: Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor.

Prevederile respective nu vor fi puse în aplicare odată cu intrarea în vigoare a legii. Potrivit dispozițiilor finale și tranzitorii, se prevede că normele respective vor fi puse în aplicare cu începere de la 1 ianuarie 2015 și doar după ce vor fi create toate condițiile necesare pentru aplicarea testelor, inclusiv asigurarea părții tehnice (achiziționarea aparatajului necesar, instruirea poligrafologilor etc.).

II. Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii

În vederea dezvoltării prevederilor noi inserate la Legea cu privire la statutul judecătorului, se propune reglementarea modului de reacție a CSM, în cazul în care acesta este informat asupra unei comunicări sau tentative de comunicări interzise cu judecătorul. În acest context, proiectul propune ca informațiile privind comunicările interzise cu judecătorul să fie examinate în termen de 15 zile de la data comunicării. În rezultatul examinării, CSM poate adopta una din 3 decizii:

a) transmiterea informației în adresa Procuraturii Generale, în cazul în care sunt elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 303 din Codul penal sau ale contravenției prevăzute la articolul 317 alineatul (2) al Codului contravențional;

b) informarea conducerii autorității sau a organelor de autoadministrare competente, în cadrul cărora activează persoanele care au admis comunicarea interzisă cu judecătorul;

c) sesizarea Colegiului disciplinar pentru sancționarea disciplinară a judecătorului, în cazul în care judecătorul nu a informat în modul stabilit CSM despre comunicarea sau tentativa de comunicare interzisă.

Tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului în acest caz se va face în temeiul stabilit la art. 4 din proiectul Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor „1) încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători”.

III. Codul penal al Republicii Moldova

Amendamentele propuse la Codul penal se concentrează pe câteva aspecte principale: instituirea confiscării extinse, revizuirea sancțiunilor sub forma amenzii și închisorii, aplicate în raport cu infracțiunile de corupție, revizuirea pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și completarea legii penale cu unele noi componente de infracțiuni.

a) revizuirea sancțiunilor sub forma amenzii și închisorii

În conformitate cu prevederile art. 30 din Convenția împotriva corupției fiecare stat parte este obligat să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura ca infracțiunile care cad sub incidența acesteia să fie pasibile de sancțiuni care țin seama de gravitatea acestora.

În vederea ajustării cadrului normativ național la prevederile sus menționate legiuitorul a intervenit în nenumărate rânduri cu modificări în legea penală. Totuși, modificările operate nu sunt suficiente pentru a asigura prevenirea și, respectiv, combaterea corupției. Astfel, în scopul promovării și implementării principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție și contribuiri la crearea climatului „zero toleranță” față de corupție (obiective formulate de Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și Strategia Națională Anticorupție pentru anii 2011-2015) s-a considerat necesară operarea unor amendamente în vederea revizuirii sancțiunilor sub forma amenzii și închisorii pentru infracțiunile de corupție.

Operarea unor amendamente în vederea înăsprirea sancțiunilor pentru infracțiunile de corupție este în conformitate cu prevederile Convenției împotriva corupției, care stabilește în art. 65 para. 2 că fiecare stat poate lua măsurile necesare mai stricte sau mai severe în scopul de a preveni și de a combate corupția.

Astfel, proiectul propune modificarea **articolului 64 „Amenda”** pentru a mări plafonul amenzii pentru persoanele fizice în cazul comiterii infracțiunilor din interes material. Conform proiectului mărimea amenzii pentru infracțiunile comise din interes material se va stabili în limitele de pînă la 10 000 unități convenționale. Deoarece mărimea amenzii în unele cazuri va fi suficient de impunătoare, s-a prevăzut de asemenea posibilitatea achitării amenzii în rate pe un termen de pînă la cinci ani.

Adițional amendamentelor propuse la art. 64 Cod penal în partea ce vizează aplicarea amenzii persoanelor fizice, au fost propuse modificări și în raport cu mărimea amenzii ce poate fi aplicată persoanelor juridice, care se va stabili în limitele de la 500 la 20 000 unități convenționale.

Suplimentar s-a intervenit cu modificări în sancțiunile infracțiunilor de corupție prevăzute de Capitolul XV „Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică” și Capitolul XVI „Infracțiuni de corupție în sectorul privat” în Partea specială a Codului penal, care au drept scop mărirea sancțiunii amenzii.

b) revizuirea pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate

Conform prevederilor art. 30 din Convenția ONU împotriva corupției atunci când gravitatea infracțiunii o justifică, fiecare stat parte, în măsura compatibilității cu principiile fundamentale ale sistemului său juridic, urmărește stabilirea de proceduri care să permită decăderea, prin hotărâre judecătorească sau printr-un alt mijloc corespunzător, pentru o durată fixată prin dreptul său intern, a persoanelor recunoscute vinovate de infracțiunile prevăzute în prezenta convenție din dreptul:

- a) de a exercita o funcție publică; și
- b) de a exercita o funcție într-o întreprindere al cărei proprietar este în parte sau majoritar statul.

În prezent legislația națională penală stabilește aplicarea privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în raport cu infracțiunile de corupție, însă termenul pentru care această privare este aplicată nu este eficient în lupta împotriva impunității. Astfel, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe o perioadă mai mare de cinci ani ar constitui un semnal clar de toleranță zero față de infracțiunile de corupție.

Din aceste considerente, proiectul propune majorarea termenului pentru care este aplicată privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pentru infracțiunile de corupție

prevăzute de Capitolul XV „Infrațiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică” și Capitolul XVI „Infrațiuni de corupție în sectorul privat” în Partea specială a Codului penal.

c) instituirea măsurii confiscării extinse

Norma propusă la articolul 106¹ din Codul penal prevede instituirea unei derogări de la articolul 106 al Codului penal care prevede măsura de siguranță „confiscarea specială”. Spre deosebire de confiscarea specială, la aplicarea confiscării extinse se va ține cont de următoarele condiții obligatorii:

- se va aplica **doar față de persoanele condamnate**, spre deosebire de confiscarea specială care poate fi aplicată și persoanei care nu a fost sancționată penal;
- condamnarea trebuie să fie pentru săvârșirea **infrajeciunilor prevăzute limitativ** de alin. (2) al articolului 106/1 și **săvârșite din interes material**;
- se va lua în considerare **valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani** înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, care **depășește în mod vădit veniturile** legale ale condamnatului;
- **există covingerea că bunurile provin din activitățile infracționale** prevăzute la alin. (2) al art. 106/1.

Trebuie menționat că prevederile proiectului privind confiscarea extinsă sînt conforme standardelor Uniunii Europene în materie. În acest sens fiind relevantă **Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătura cu infracțiunea (art. 3)**, care are ca scop să garanteze că toate statele membre dispun de norme eficiente în materie de confiscare a produselor având legătură cu infracțiunea și în ceea ce privește sarcina probei privind sursa bunurilor deținute de o persoană condamnată pentru o infracțiune având legătură cu criminalitatea.

În sensul noului articol 106/1 propus la Codul penal și, implicit, a Deciziei Consiliului Uniunii Europene, *se permite confiscarea bunurilor provenite din activități infracționale care nu au legătură directă cu infracțiunea pentru care persoana este condamnată*, mai exact, nu este dovedită legătura nemijlocită între infracțiunea care conduce la condamnare și bunurile care sunt confiscate

Normele în vigoare ale Codului penal permit confiscarea produselor unei infracțiuni doar în cazul dacă se probează legătura directă dintre infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată și anumite bunuri. **Conceptul confiscării extinse, permite confiscarea bunurilor provenite din infracțiuni, fără a fi necesară dovedirea pentru fiecare bun în parte a legăturii nemijlocite existente între infracțiunea care conduce la condamnare și bunul confiscat.**

Preluarea în dreptul intern a confiscării extinse presupune reglementarea acelor cazuri exprese și limitativ prevăzute, în care desfășurarea de către o persoană în mod constant pe o anumită perioadă de timp de activități cu caracter infracțional de o gravitate sporită, cumulată cu lipsa altor venituri licite, este considerată ca fiind în probatoriu suficient pentru a permite instanței să constate caracterul ilicit al veniturilor obținute pe perioada derulării activităților cu caracter infracțional.

Stabilirea în lege, cu precizie, a limitei de 5 ani anterior comiterii infracțiunii constituie o premisă importantă pentru formarea unei jurisprudențe unitare, pentru evitarea divergențelor în interpretarea perioadei pe care instanțele judecătorești o iau în considerare pentru a stabili existența unei disproporții vădite între valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată și veniturile obținute de aceasta în mod licit. Fixarea acestor limite de timp are, în același timp, rolul de a facilita probarea existenței unei disproporții vădite între valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată și veniturile obținute de aceasta în mod licit

Analiza prevederilor proiectului din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale denotă următoarele.

În hotărîrea Curții Constituționale nr. 21 din 20 octombrie 2011 privind interpretarea art. 46 alin. (3) din Constituție este stabilit că:

„30. Luînd în considerare dispozițiile articolului 46 alin.(4) din Constituție, în conformitate cu care numai averea dobîndită licit nu poate fi confiscată, Curtea consideră că legiuitorul este liber să instituie măsura

confiscării în toate cazurile de dobândire ilicită de bunuri

31. În legătură cu aceste aspecte, Curtea reține că, prin Hotărârea nr. 12 din 17 martie 2003 cu privire la controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 646 din 18 septembrie 1995 cu privire la aprobarea Regulamentului provizoriu privind confiscarea, utilizarea sau nimicirea producției și materiei prime alimentare ce prezintă pericol pentru sănătatea populației și mediul ambient (M.O. nr. 021, 1997), a statuat următoarele:

*“Conform articolului 46 din Constituție, dreptul la proprietate privată aparține persoanelor particulare (cetățenilor în mod individual sau în comun) și persoanelor juridice. Același articol din Constituție stabilește garanțiile juridice ale proprietății private. **Privarea persoanei fizice sau juridice de proprietate, împotriva voinței sale, se efectuează numai conform legii.** [...]”*

Confiscarea reprezintă o sancțiune aplicată proprietarului pentru săvârșirea unei infracțiuni penale în conformitate cu normele Codului penal sau a unei contravenții administrative. Consecințele de pe urma confiscării sînt posibile și în relațiile de drept civile (art. 51 din Codul civil al RM). Dar în toate cazurile o asemenea confiscare se efectuează numai potrivit legii. Conform articolului 72 lit. n) din Constituție, numai Parlamentul Republicii Moldova este în drept prin legi organice să reglementeze infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora.”

32. **Prin urmare, măsura confiscării este reglementată constituțional doar în cazul săvârșirii unor infracțiuni sau contravenții, adică în situații constatate, în condițiile legii, ca reprezentând fapte cu un anumit grad de pericol social”.**

Așa fiind, în condițiile în care confiscarea operează exclusiv în proceduri penale, vizează o listă de infracțiuni deosebit de grave și se aplică exclusiv unei persoane deja condamnate – introducerea acesteia nu este incompatibilă cu prezumția caracterului licit al averii prevăzută de articolul 46 alin. (3) al Constituției. Această prezumție este una relativă, așa încât ea va fi răsturnată, de la caz la caz, prin administrarea probelor care vor crea convingerea instanței că bunurile deținute de persoana condamnată sunt obținute prin săvârșirea de infracțiuni. Astfel, condițiile propuse prin proiectul legii, condiții care trebuie dovedite în prealabil, par a fi suficiente pentru a răsturna prezumția, fără a se încălca principiul constituțional al prezumției caracterului licit al averii.

În temeiul prevederilor noului articol 106/1 din Cod penal, procurorul va fi obligat să probeze doar că o persoană anume, într-un interval de timp, a fost implicată în săvârșirea anumitor infracțiuni. Din acel moment, judecătorul poate prezuma că bunurile dobândite sunt rezultatul unor activități infracționale desfășurate de persoana condamnată în cursul unei perioade anterioare condamnării care este considerată rezonabilă de către instanță. În această ipoteză ar reveni persoanei condamnate sarcina probei privind caracterul licit al averii dobândite. Dacă judecătorul concluzionează că valoarea bunurilor deținute este disproporționată în raport cu veniturile legale poate dispune confiscarea acestora de la persoana condamnată.

Adițional, vom menționa că măsura confiscării extinse este agreată și aplicată în majoritatea țărilor Uniunii Europene (Germania, Norvegia, Lituania etc.). Trebuie remarcată cu titlu special experiența României, care ca și R. Moldova are garantată în Constituție prezumția dobândirii ilicite a averii, dar care în aprilie 2012 a reușit, să introducă modificări similare celor propuse în Codul penal.

În expertiza CoE (expert Tilman HOPE) pe marginea proiectului legii a fost menționat că „Confiscarea extinsă în baza noii Legi a Republicii Moldova, de fapt, reflectă în linii mari „Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind confiscarea produselor, instrumentelor și bunurilor aferente infracțiunilor” și că „Nu există semne că confiscarea extinsă în temeiul noului articol 106/1 din Codul penal ar devia în mod semnificativ de la normele Uniunii Europene”.

De asemenea a fost menționat „ca și în orice altă măsură de drept penal, respectarea drepturilor omului, va depinde de prețul real, adică de modul în care instanțele moldovenești vor aplica noul articol 106/1 din Codul penal în legătură cu toate principiile procedurii penale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat principalele garanții necesare în context al confiscării extinse:

„[E]valuare a fost efectuată de către o instanță cu o procedură judiciară, inclusiv o audiere publică, informarea prealabilă privind cazul de urmărire penală și posibilitatea reclamantului de a aduce probe documentare și orale. [...] Cu toate acestea, principala garanție a fost faptul că ipoteza [...] putea fi înlăturată dacă solicitantul ar fi demonstrat, din nou, în funcție de balanța probabilităților, că a dobândit proprietăți, altfel decât prin intermediul traficului de droguri. În plus, judecătorul a avut o marjă de apreciere de a nu aplica ipoteza dacă consideră că aplicarea ei s-ar solda cu un risc grav al nedreptății”.¹

d) completarea legii penale cu o nouă componentă de infracțiune

Art. 20 din Convenția ONU împotriva corupției recomandă statelor semnatare să adopte infracțiunea de îmbogățire ilicită, în următorii termeni: „Sub rezerva Constituției sale și a principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, îmbogățirii ilicite, adică o mărire substanțială a patrimoniului unui agent public pe care acesta nu o poate justifica rezonabil în raport cu veniturile sale legitime.”

Pentru a duce la îndeplinire aceste obligații intermediare. “Statele sunt îndemnate să aibă în vedere adoptarea” măsurii în cauză. În prezent mai multe state au optat pentru includerea în legislația națională penală a unei asemenea componente de infracțiuni printre care amintim Argentina, Ecuador, El Salvador, Paraguay, Peru și Venezuela, Hong Kong etc. la nivel european, o asemenea componentă de infracțiune se regăsește în legislația Ucrainei și Lituaniei.

În contextul creării climatului „zero toleranță” față de corupție s-a considerat drept necesară aplicarea unor măsuri legislative în sensul art. 20 din Convenție prin includerea în Codul penal a unei noi componente de infracțiune art. 330² „Îmbogățirea ilicită”. Astfel, se va considera îmbogățire ilicită **Deținerea de către o persoană cu funcție de răspundere sau persoană publică, personal sau prin intermediul unor persoane terțe, a bunurilor despre care știa sau trebuia să știe că valoarea acestora depășește substanțial veniturile dobândite licit.**

În expertiza CoE (expert Tilman HOPE) pe marginea proiectului legii a fost menționat că „Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative prezintă o modalitate inovatoare în vederea evitării problemei drepturilor omului, de obicei asociată acestei infracțiuni (prezumția de nevinovăție și auto-incriminarea). **Îmbogățirea ilicită, după cum este definită în proiectul de lege, ar lăsa sarcina probei pe deplin la discreția urmăririi penale. În timp ce peste 40 de țări din întreaga lume au introdus deja această infracțiune, Republica Moldova ar fi prima țară din Europa, în afară de Ucraina, care ar face acest lucru. Odată ce această nouă infracțiune a trecut testul practic, ea ar putea servi ca model și pentru alte țări din regiune, care deliberează cu privire la introducerea acestei infracțiuni.**”

De asemenea, articolul 324 și 333 au fost completate cu un nou alineat (4) care incriminează corupție pasivă, și respectiv, luarea de mită care nu depășește 100 unități convenționale.

IV. Codul de procedură penală

Modificările propuse la Codul de procedură penală derivă din modificările propuse la Codul penal, prin completarea acestuia cu art. 106/1 „Confiscarea extinsă”.

V. Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)

Modificările la legea respectivă sunt sincronizate cu modificările propuse la Legea cu privire la statutul judecătorului și Legea cu privire la Procuratură, potrivit cărora este prevăzută testarea obligatorie la poligraf a candidaților la funcțiile de judecător și procuror. Potrivit acestor modificări, solicitarea testării candidaților va fi făcută de către Consiliul Superior al Magistraturii și, respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor. Aceste două instituții, la rândul lor, vor fi implicate și în procesul de elaborare a programelor

¹ Phillips v. Regatului Unit. Cererea nr. 41087/98, Hotărârea din 12 decembrie 2001; pentru a consulta jurisprudența și analiză ulterioară, a se vedea Avizul Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale privind confiscarea banilor proveniți din săvârșirea infracțiunilor, Aviz - 03/2012, Viena, 4 decembrie 2012, http://fra.europa.eu/en/opinion/2012_fra-opinion-confiscation-proceeds-crime.

pentru testarea la poligraf a candidaților la funcția de judecător și, respectiv, procuror.

V. Legea cu privire la Procuratură

În temeiul modificărilor propuse este prevăzut că persoanele care solicită încadrarea în organele procuraturii, la momentul depunerii actelor vor fi informați despre faptul că vor fi supuși verificării conform Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, și vor fi supuși testării la poligraf conform Legii nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

3. Sinteza obiecțiilor și recomandărilor pe marginea proiectului

Proiectul Legii a fost transmis spre avizare autorităților administrației publice centrale de specialitate interesate, Consiliului Superior al Magistraturii, instanțelor judecătorești, Procuraturii Generale, Serviciului de Informații și Securitate, precum și organizațiilor neguvernamentale.

În marea majoritate, instituțiile sesizate au acceptat modificările aduse cadrului legislativ, cu unele excepții. În special este vorba de Consiliul Superior al Magistraturii care a respins integral proiectul, invocând, în mod abstract, faptul că se încalcă Constituția Republicii Moldova, Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și un set de standarde și rigori internaționale în domeniul independenței judecătorilor.

Astfel, au fost formulate mai multe rezerve/obiecții privitor la necesitatea includerii în legislația națională a prevederilor privind:

- Confiscarea extinsă
- Noua infracțiune „Îmbogățirea ilicită”
- Testarea candidaților la funcția de judecător și procuror la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

Tabelul obiecțiilor/recomandărilor și poziția autorului proiectului față de acestea se regăsesc în Sinteza, anexată la prezentul proiect. De asemenea, argumente suplimentare în sprijinul promovării modificărilor propuse de proiect se regăsesc și în secțiunea precedentă a acestei note informative.

Proiectul legii a fost supus analizei experților Consiliului Europei, care în expertizele prezentate, în mare parte au optat pentru necesitatea introducerii unor noi norme, ținând cont de „*caracterul sistemic al corupției în Republica Moldova și necesitatea întreprinderii unor măsuri mai hotărâte în prevenirea și combaterea acestui fenomen*”.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului legii presupune un șir de cheltuieli legate de:

- procurarea mijloacelor tehnice pentru asigurarea testării la poligraf;
- elaborarea metodologiilor de testare;
- angajarea și instruirea specialiștilor care vor asigura testarea la poligraf.

Potrivit Studiului „Testarea cu aparatul poligraf a reprezentanților sectorului justiției”², pentru demararea activității, este necesară investirea a 9.100 dolari SUA pentru acoperirea cheltuielilor primare per 1 poligrafolog:

- achiziționarea poligrafului (valoarea este diferită în dependență de producător, în mediu fiind - 4000 USD);
- instruirea poligrafologului (valorarea este diferită în dependență de instituția care realizează instruirea, în mediu fiind - 3000 USD);
- asigurarea formării continue a poligrafologului (valorarea este diferită în dependență de instituția

² Studiu realizat la solicitarea Ministerului Justiției de către Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției în cadrul Proiectului „Soluții pentru o justiție incoruptibilă”, susținut financiar de către Ambasada SUA în Republica Moldova, Chișinău 2013. Studiul poate fi accesat pe pagina web www.capc.md, directoriul „Publicații”

care realizează formarea, în mediu fiind – 1500 USD);

- salariul poligrafologului (600 dolari USD).

Sursele financiare respective, urmează a fi acoperite din contul bugetului de stat, aceste cheltuieli fiind anterior programate, în procesul evaluării și stabilirii costurilor pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

5. Impactul proiectului

Proiectul legii va contribui la implementarea efectivă a respectarea angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova odată cu ratificarea tratatelor internaționale menționate în textul notei informative.

În același timp, proiectul va avea un puternic impact anticorupție, ținând cont de faptul că obiectivul de bază al acestuia este promovarea principiului toleranței zero față de corupție.

Ministru

Oleg EFRIM